

NATUURONDERZOEK SINT JANSTRAAT TE HOEVEN

Broedvogels, eekhoorn, huismus, marterachtigen, steenmarter en vleermuizen

VERANTWOORDING

Opdrachtgever: Rho Adviseurs
Contactpersoon: Dhr. J. Luijkx
Adres: Postbus 150
3000 AD Rotterdam
Tel: 0118-689024
E-mail: josh.luijkx@rho

Uitvoering: Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V.
Adres: Waaier 72
2451 VW Leimuiden
Tel: 0172 576072
E-mail: algemeen@eco-logisch.com

Projectleider: Ing. J. Koorevaar

Auteur: Ing. A.C.Y van den Berg
Kwaliteitscontrole: ing. J. Koorevaar

Projectcode: RAVW2234
Status: Definitief
Datum: 17-11-2023

Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. is aangesloten bij
brancheorganisatie Netwerk Groene Bureaus.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Adviesbureau E.C.O.
Logisch B.V. is ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Adviesbureau E.C.O Logisch B.V. is aangesloten op de Nationale
Databank Flora en Fauna en heeft daarmee toegang tot de meest
volledige natuurgegevens in Nederland.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel.....	4
1.2	Wettelijk kader	4
2	Onderzoeksmethodiek.....	6
2.1	Broedvogels.....	6
2.2	Eekhoorn	6
2.3	Huismus	6
2.4	Marterachtigen	6
2.5	Vleermuizen.....	7
2.5.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen.....	7
2.5.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	7
2.5.3	Winterverblijfplaatsen	7
2.5.4	Vliegroutes en foerageergebieden	7
2.6	Overzicht inventarisaties.....	8
3	Resultaten.....	9
3.1	Broedvogels.....	9
3.2	Eekhoorn	9
3.3	Huismus	9
3.4	Marterachtigen	9
3.5	Vleermuizen.....	9
3.5.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen.....	9
3.5.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	9
3.5.3	Winterverblijfplaatsen	10
3.5.4	Vliegroutes en foerageergebieden	10
3.6	Beschermde functies projectgebied	10
4	Conclusie en aanbevelingen	11
4.1	Conclusie.....	11
4.2	Aanbevelingen t.a.v. de Wet natuurbescherming	11
Bijlage 1:	Kaart resultaten landzoogdieren	12
Bijlage 2:	Kaart resultaten vleermuizen	13
Bijlage 3:	Kaart resultaten boomholtes	14
Bijlage 4:	Foto's onderzoek cameravallen en verblijfplaatsen	15

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

De initiatiefnemer is voornemens appartementencomplexen, parkeerplaatsen en paden te realiseren aan de Sint Janstraat 38 en 40 te Hoeven. Deze ingreep wordt gezien als een ruimtelijke ontwikkeling.

In 2022 is door Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. verkennend natuuronderzoek uitgevoerd middels een quickscan Wet natuurbescherming¹. Uit de quickscan is gebleken dat het projectgebied mogelijk functies herbergt voor de boommarter, broedvogels, eekhoorn, huismus, kleine marterachtigen, steenmarter en vleermuizen. In opdracht van Rho Adviseurs is derhalve een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van het projectgebied door broedvogels, eekhoorn, huismus, marterachtigen en vleermuizen. Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek en aanbevelingen ten opzichte van de Wet natuurbescherming.

1.2 WETTELIJK KADER

Wat betreft de soortbescherming in de Wet natuurbescherming zijn er verschillende beschermingsregimes. Er wordt onderscheid gemaakt in soorten die op basis van Europese wetgeving beschermd zijn vanuit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en soorten die nationaal als beschermde soort zijn aangewezen. Middels een provinciale verordening kunnen nationaal beschermde soorten worden vrijgesteld van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming. De vrijgestelde soorten kunnen verschillen per provincie.

Wanneer er door uitvoering van werkzaamheden sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wet natuurbescherming, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.
2. Er is sprake van een in de wet genoemd belang voor de betreffende soort of soortgroep.
3. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Er kan mogelijk zonder een ontheffing middels een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode worden gewerkt. Dit is enkel mogelijk indien de handelingen niet van wezenlijke invloed zijn op de aanwezige beschermde soorten en aan de voorwaarden in de gedragscode wordt voldaan.

Nestlocaties van soorten binnen categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de verbodsbepalingen voor Europees beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.1 (Vogelrichtlijn) van de Wet natuurbescherming. Alle vleermuizen zijn op Europees niveau beschermd. De verbodsbepalingen voor Europees beschermde vleermuissoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 (Habitatrichtlijn) van de Wet natuurbescherming. De boommarter, bunzing, eekhoorn, hermelijn, steenmarter en de wezel zijn op nationaal niveau beschermd. De verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

Europees beschermde soorten – Vogelrichtlijn (Artikel 3.1 Wet natuurbescherming)

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

¹ Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. (2022). *Quickscan Sint-Janstraat te Hoeven* (Projectcode: RANA2224). 26 januari 2022.

Europees beschermde soorten – Habitatrichtlijn (Artikel 3.5 Wet natuurbescherming)

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten (Artikel 3.10 Wet natuurbescherming)

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of;
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

2 ONDERZOEKSMETHODIEK

2.1 BROEDVOGELS

Het onderzoek naar broedvogels is uitgevoerd middels een inventarisatie van nesten en territoria binnen de invloedssfeer van het projectgebied. Het gaat hierbij om categorieën 1-4 uit de herziene vogellijst van het Ministerie van E, L & I welke 26 augustus 2009 is gepubliceerd. De methode voor het inventariseren van broedvogels is gebaseerd op de BMP-methode van SOVON². Om de aanwezigheid van broedgevallen en territoria vast te stellen zijn er vijf bezoeken aan het projectgebied gebracht, vanaf één uur voor zonsopkomst tot circa één uur na zonsopkomst. Door één uur voor zonsopkomst in het onderzoeksgebied te zijn, kan tevens de activiteit van nacht actieve soorten worden onderzocht.

Het inventariseren van broedvogels heeft in de periode 15 maart – 15 augustus plaatsgevonden. De inventarisaties zijn verspreid over de aangegeven onderzoeksperiode uitgevoerd met een minimale tussenpose van 10 dagen, teneinde de trefkans op zowel vroeg als later in het seizoen aanwezige soorten te vergroten. De inventarisatie is gericht op het voorkomen van de boomvalk en de ransuil. In paragraaf 2.8 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden.

2.2 EEKHOORN

Dit onderzoek is uitgevoerd in de winterperiode / het vroege voorjaar, wanneer er nog geen blad aan de bomen zit en de nesten goed zichtbaar zijn. Hiertoe is het projectgebied te voet doorkruist en zijn aanwezige nestlocaties op kaart ingetekend. Deze inventarisatie is gecombineerd met het onderzoek naar gebruik van boomholten door overwinterende vleermuizen en jaarrond beschermde nesten. Tijdens de overige inventarisaties is eveneens aandacht besteed aan de aanwezigheid van individuen en nesten van de eekhoorn. In paragraaf 2.8 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden.

2.3 HUISMUS

Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd op basis van de Soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus³. In de periode 1 april tot en met 20 juni 2022 zijn twee rondes uitgevoerd. De rondes zijn vanaf minimaal één uur na zonsopkomst en maximaal tot één uur voor zonsondergang uitgevoerd met een minimale duur van één uur. Hierbij zijn nestlocaties, territoria en onderdelen van het functioneel leefgebied in kaart gebracht. In paragraaf 2.8 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden.

2.4 MARTERACHTIGEN

De groep marterachtigen bestaat uit de boommarter, bunzing, hermelijn, steenmarter en de wezel. Het onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van de boommarter en de steenmarter is uitgevoerd met behulp van cameravallen met infraroodflits. Deze zijn opgesteld op locaties waar sporen van de boommarter en de steenmarter zijn aangetroffen of waar deze verwacht worden langs te komen. De camerabeelden zijn periodiek tijdens overige inventarisaties gecontroleerd op waarnemingen van de boommarter en de steenmarter.

De bunzing, hermelijn en de wezel vallen in de groep kleine marterachtigen. Het onderzoek naar de hermelijn en de wezel is uitgevoerd met behulp van zogenaamde wezelcamera's. Dit zijn standaard cameravallen welke in een behuizing worden geplaatst met twee openingen geschikt voor marterachtigen. In de behuizing is vervolgens geurstof en lokvoer aangebracht. Deze cameravallen zijn zes weken actief geweest in de periode maart tot en met augustus, waarbij deze periodiek zijn uitgelezen en de batterijen zijn vervangen. De wezelcamera's zijn geschikt voor het in beeld brengen van de hermelijn en de wezel en in mindere mate ook de bunzing.

Voor het in beeld brengen van de lokale verspreiding van de bunzing zijn daarom aanvullend op strategische plaatsen cameravallen in het veld geplaatst. Voor de camera is een geurstof aangebracht om de trefkans op individuen van de bunzing te vergroten. De locaties van de cameravallen zijn ter plaatse in het veld bepaald aan de hand van de aanwezigheid van geschikt habitat.

² Vergeer J.W., van Dijk A.J., Boele A., van Bruggen J. & Hustings F. (2016). *Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels*, Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

³ Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017). *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*, versie juli 2017.

Het voorkomen van de wezel en de hermelijn is naast de aanwezigheid van voldoende dekking ook afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende prooidieren. Om die reden is bij plaatsing en controles ook specifiek gelet op sporen, prooiresten en individuen van prooidersoorten voor de marterachtigen. Het onderzoek naar kleine marterachtigen is uitgevoerd conform de "Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming"⁴. In paragraaf 2.8 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden. In bijlage 1 zijn de locaties van de cameravallen op kaart weergegeven.

2.5 VLEERMUIZEN

Onderzoek naar vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen, winterverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Per onderzochte functie is er onderzoek verricht conform het Vleermuisprotocol 2021⁵. In verband met de omvang en het overzicht van het projectgebied, zijn deze rondes in een team van twee deskundigen op het gebied van vleermuizen uitgevoerd. Inventarisaties die aanvangen vanaf middernacht zijn uitgevoerd door één deskundige.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. werkt standaard met de Pettersson D240X. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijk gehoor. Daarnaast biedt het apparaat de mogelijkheid geluiden op te nemen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld en vereisen een controle met behulp van analyse-software.

In paragraaf 2.8 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden. De toegepaste methodiek wordt hier per functie nader toegelicht.

2.5.1 ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

In de periode 15 mei – 15 juli 2022 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit twee rondes, waarvan er één in de vroege ochtend vanaf circa drie uur voor zonsopkomst is uitgevoerd. De overige ronde is 's avonds vanaf zonsondergang uitgevoerd.

2.5.2 PAARVERBLIJFPLAATSEN EN ZWERMPLAATSEN

In de periode 15 augustus – 15 september 2022 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit twee rondes, waarvan er één vanaf middernacht is uitgevoerd. De overige ronde is uitgevoerd tot circa drie uur na zonsondergang. De ronde vanaf middernacht is gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar de aanwezigheid van zwermende dieren in het kader van massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

2.5.3 WINTERVERBLIJFPLAATSEN

In de periode 1 augustus – 10 september 2022 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van zwermende dieren in het kader van massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Deze inventarisatie bestaat uit twee rondes van twee uur, die vanaf middernacht zijn uitgevoerd. Eén ronde is gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen van vleermuizen.

In de periode 1 december 2021 – 1 maart 2022 zijn de boomholtes in het projectgebied, die potentieel geschikt zijn als winterverblijfplaats, onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen, de geschiktheid van de holte en de aanwezigheid van sporen van vleermuizen die kunnen duiden op het gebruik van de boomholte als verblijfplaats. Het onderzoek is uitgevoerd in een team van twee deskundigen op het gebied van vleermuizen. De deskundigen zijn eveneens gecertificeerde klimmers. Het projectgebied werd vanwege oneffen terrein en de dichtheid van bomen met boomholtes niet toegankelijk bevonden voor een hoogwerker. Derhalve is voor het onderzoek gebruik gemaakt van een ladder, zaklamp, spiegel, endoscoop en klimmaterialen.

2.5.4 Vliegroutes en foerageergebieden

Het onderzoek naar vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen is simultaan met de overige vleermuisinventarisaties uitgevoerd en bestaat uit twee rondes. Eén ronde is in de kraamperiode van vleermuizen uitgevoerd. De overige ronde is in de paarperiode van vleermuizen uitgevoerd.

⁴ Bouwens, S. (2017) *Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming*, Provincie Noord-Brabant.

⁵ Vleermuisvakbureau Netwerk Groene Bureaus (2020). *Vleermuisprotocol 2021*. Oktober 2020.

2.6 OVERZICHT INVENTARISATIES

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de data en weersomstandigheden van het onderzoek. De inventarisaties zijn uitgevoerd door ing. A.C.Y. van den Berg en ing. W. Poppe.

Tabel 1: Overzicht inventarisaties

Datum	Tijd	Hoofdgroep	Activiteit	Weersomstandigheden
31-03-2022	17:45 – 18:45	Vogels	Jaarrond beschermd	Geheel bewolkt, 3 Bft, 6 °C
31-03-2022	17:45 – 18:45	Landzoogdieren	Eekhoorn	Geheel bewolkt, 3 Bft, 6 °C
21-04-2022	09:15 – 11:30	Vogels	Huismus	Licht bewolkt, 3 Bft, 15 °C
21-04-2022	09:15 – 11:30	Vogels	Jaarrond beschermd	Licht bewolkt, 3 Bft, 15 °C
05-05-2022	10:00 – 11:15	Vogels	Huismus	Zwaar bewolkt, 2 Bft, 16 °C
05-05-2022	10:00 – 11:15	Vogels	Jaarrond beschermd	Zwaar bewolkt, 2 Bft, 16 °C
18-05-2022	20:30 – 21:30	Vogels	Jaarrond beschermd	Geheel bewolkt, 2 Bft, 16 °C
18-05-2022	21:31 – 23:51	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Geheel bewolkt, 2 Bft, 14 °C
21-06-2022	02:23 – 05:23	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Vrijwel geheel bewolkt, 2 Bft, 14 °C
21-06-2022	04:20 – 05:20	Vogels	Jaarrond beschermd	Vrijwel geheel bewolkt, 2 Bft, 15 °C
21-06-2022	n.v.t.	Boommarter Kleine marterachtigen Steenmarter	Plaatsen camera's	Vrijwel geheel bewolkt, 2 Bft, 15 °C
14-07-2022	n.v.t.	Boommarter Kleine marterachtigen Steenmarter	Controle camera's	Half bewolkt, 2 Bft, 23 °C
07-08-2022	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Massawinterverblijfplaatsen	Half bewolkt, 2 Bft, 13 °C
11-08-2022	n.v.t.	Boommarter Kleine marterachtigen Steenmarter	Ophalen camera's	Onbewolkt, 3 Bft, 27 °C
17-08-2022	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen Massawinterverblijfplaatsen	Vrijwel geheel bewolkt, 2 Bft, 18 °C
07-09-2022	20:15 – 23:15	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	Vrijwel geheel bewolkt, 2 Bft, 17 °C

3 RESULTATEN

3.1 BROEDVOGELS

Er zijn binnen het projectgebied geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. Er zijn twee nesten waargenomen tijdens de habitatscan, maar hier zijn geen broedgevallen vastgesteld tijdens de inventarisaties. Binnen het projectgebied zijn individuen van de boomkruiper, ekster, groene specht, heggenmus, houtduif, koolmees, merel, pimpelmees, roodborst en de staartmees waargenomen. Op beelden van de losse cameraval zijn onder andere individuen van de merel, roodborst en zanglijster waargenomen.

3.2 EEKHOORN

Binnen het projectgebied is één individu van de eekhoorn meermaals op de losse cameraval waargenomen. Tijdens het onderzoek zijn de geschikte holtes en het eekhoornnest gecontroleerd. Het tijdens de habitatscan vastgestelde nest is niet langer aanwezig gebleken. In de geschikte boomholtes in het projectgebied zijn geen nesten van de eekhoorn vastgesteld. In bijlage 1 is aangegeven waar een individu van de eekhoorn is waargenomen voor de cameraval. In bijlage 4 zijn foto's van het onderzoek met behulp van de cameravallen weergegeven.

3.3 HUISMUS

Er zijn geen nestlocaties van de huismus in het projectgebied vastgesteld. Er zijn gedurende het onderzoek geen individuen van de huismus in en nabij het projectgebied waargenomen. Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het essentieel leefgebied van de huismus.

3.4 MARTERACHTIGEN

In het projectgebied zijn geen individuen van de boommarter, bunzing, hermelijn, steenmarter of de wezel waargenomen op de camerabeelden. Tijdens het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van de boommarter, bunzing, hermelijn, steenmarter en de wezel vastgesteld. In het projectgebied zijn geen sporen en prooi-resten aangetroffen van de genoemde marterachtigen. Soorten welke op de camera's zijn vastgelegd zijn de bosmuis, eekhoorn, egel, huiskat, huisspitsmuis en de veldmuis. In bijlage 4 zijn onder andere foto's van het onderzoek met behulp van de cameravallen weergegeven.

3.5 VLEERMUIZEN

In het projectgebied en in de directe omgeving zijn gedurende het onderzoek de baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis waargenomen. Per onderzochte functie wordt het gebruik van het projectgebied nader toegelicht.

In bijlage 2 zijn de resultaten van het onderzoek naar vleermuizen op kaart weergegeven. In bijlage 4 zijn foto's van het onderzoek met betrekking tot verblijfplaatsen weergegeven.

3.5.1 ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

In het projectgebied zijn er geen zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Tijdens het onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen zijn individuen van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis waargenomen.

3.5.2 PAARVERBLIJFPLAATSEN EN ZWERMPLAATSEN

Er is één paarverblijfplaats van één individu van de ruige dwergvleermuis in het projectgebied vastgesteld. Deze bevindt zich aan de oostelijke gevel van de pastorie aan de Sint Janstraat 38. In het projectgebied is tevens één baltsterritorium van de gewone dwergvleermuis vastgesteld, waarvan de bijbehorende paarverblijfplaats in het projectgebied verwacht kan worden. Deze bevindt zich in de oostelijke gevel van de pastorie aan de Sint Janstraat 38.

Tijdens het onderzoek naar paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen zijn individuen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis waargenomen. In de omgeving van het projectgebied is een individu van de baardvleermuis waargenomen.

3.5.3 WINTERVERBLIJFPLAATSEN

In de directe omgeving van het projectgebied is één massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Deze bevindt zich in verschillende ventilatievoegen aan de westelijke zijde van de Sint-Jan de Doperkerk aan de Sint Janstraat 40.

Er zijn binnen de projectgrenzen meerdere geschikte boomholtes vastgesteld voor een zomer-, paar- en of winterverblijf. Ten tijde van het onderzoek zijn er in de geschikte boomholtes geen individuen van vleermuizen of sporen vastgesteld. Vanwege de veiligheid van de klimmers en de staat van de bomen zijn niet alle boomholtes onderzocht. In bijlage 3 zijn de boomholtes welke geschikt, ongeschikt en niet gecheckt zijn op kaart ingetekend. In de onderzoeksperiode zijn er boombewonende soorten waargenomen. Er is geen binding met de boomholtes wat betreft zomer-, paar- en zwermplaatsen vastgesteld. Winterverblijfplaatsen in de boomholtes die niet visueel zijn onderzocht, kunnen hierdoor redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.5.4 Vliegroutes en foerageergebieden

In het projectgebied is geen vaste vliegroute van vleermuizen vastgesteld. Tijdens het onderzoek zijn er een aantal passerende individuen van de gewone grootvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis waargenomen. Hierbij is geen binding met lijnvormige elementen in het projectgebied vastgesteld.

Het projectgebied wordt in beperkte mate door de gewone dwergvleermuis, gewone grootvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis gebruikt als foerageergebied. In de directe omgeving zijn soortgelijke of geschiktere foerageergelegenheden aanwezig. Door het beperkte gebruik en de aanwezigheid van voldoende alternatieven is het foerageergebied in het projectgebied niet van essentieel belang voor de staat van instandhouding van de lokale populaties vleermuizen.

3.6 BESCHERMDE FUNCTIES PROJECTGEBIED

Het projectgebied bevat elementen welke worden benut door beschermde soorten. In tabel 2 is weergegeven welke beschermde functies zijn aangetroffen in het projectgebied.

Tabel 2: Beschermde functies

Wet natuurbescherming	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Functie
Artikel 3.5	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Paarverblijfplaats
Artikel 3.5	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Paarverblijfplaats

Juist buiten het projectgebied is een massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Mits hier bij de inrichting van de omgeving en het verlichtingsplan rekening wordt gehouden, bevindt deze zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Wanneer er heiwerkzaamheden worden uitgevoerd, dient echter ook rekening gehouden te worden met de functies die de kerk vervult voor vleermuizen.

4 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

4.1 CONCLUSIE

In het projectgebied is een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis vastgesteld en is er een baltsterritorium van een individu van de gewone dwergvleermuis vastgesteld, waarvan het paarverblijf in het projectgebied verwacht wordt. In de directe omgeving is één massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Tijdens het onderzoek zijn geen andere beschermde functies van vleermuizen aangetroffen binnen het projectgebied.

Er zijn binnen het projectgebied geen nestlocaties van de huismus of andere vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 (Vogelrichtlijn) aangetroffen. In het projectgebied zijn geen individuen van de boomarter, bunzing, hermelijn, steenarter en wezel waargenomen, tevens zijn er geen verblijfplaatsen vastgesteld. Binnen de grenzen van het projectgebied is een individu van de eekhoorn waargenomen. Een verblijfplaats van de eekhoorn is niet in het projectgebied vastgesteld.

4.2 AANBEVELINGEN T.A.V. DE WET NATUURBESCHERMING

Bij de pastorie aan de Sint Janstraat 38 is een baltsterritorium van de gewone dwergvleermuis vastgesteld, waarvan de paarverblijfplaats zich vermoedelijk in de oostelijke gevel bevindt. In dezelfde gevel is tevens een paarverblijfplaats van een ruige dwergvleermuis vastgesteld. Als er geen bouwwerkzaamheden aan de pastorie plaatsvinden, vindt er geen overtreding plaats van de Wet natuurbescherming. Vinden er echter wel bouwwerkzaamheden plaats aan de buitenste schil van de parochie dan is er sprake van verstoring van vleermuizen en / of vernietiging van verblijfplaatsen van vleermuizen en wordt een verbodsbepalingen uit artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming wel overtreden.

Er is een massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig in de directe omgeving van het projectgebied. Deze bevindt zich aan de westelijke zijde van de Sint-Jan de Doperkerk. In het algemeen is aan te bevelen geen gebruik te maken van aanvullende nachtelijke verlichting. Vleermuizen kunnen door aanvullende nachtelijke verlichting worden verstoord tijdens het foerageren en passeren. Indien toch gebruik wordt gemaakt van aanvullende verlichting, dient vleermuisvriendelijke verlichting te worden toegepast met amberkleurig licht en richtarmaturen die uitstraling naar de omgeving voorkomen.

Uit eerder onderzoek is gebleken dat er zich een kraamverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis in de kerk bevindt. Deze soort is zeer lichtgevoelig. Herinrichting van de omgeving van de kerk kan mogelijk leiden tot een dermate zware verstoring van de gewone grootoorvleermuis dat dit het in onbruik raken van de kraamverblijfplaats tot gevolg kan hebben. Hier dient bij de ingreep rekening mee gehouden te worden.

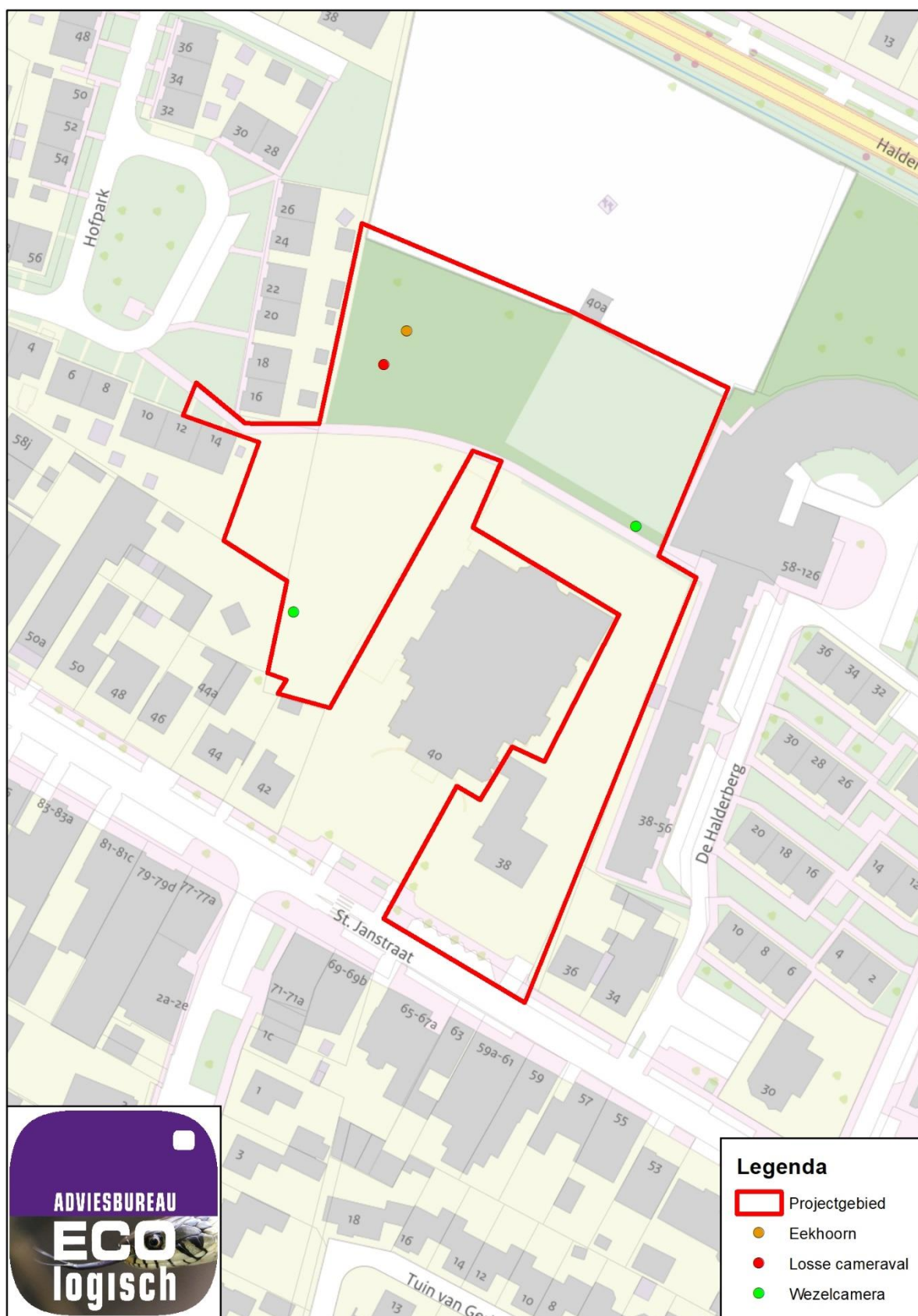
Als de paarverblijfplaatsen in de parochie door bouwwerkzaamheden vernietigd worden is het noodzakelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen voor de verbodsbepalingen uit artikel 3.5. Aan een ontheffing kunnen bepaalde voorwaarden verbonden zijn, zoals het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. Deze zullen door een deskundige ecoloog moeten worden vastgelegd in een activiteitenplan en werkprotocol.

Wanneer heiwerkzaamheden plaatsvinden, dient rekening te worden gehouden met de beschermde functies van vleermuizen in de kerk. Afhankelijk van de werkzaamheden kan dit ontheffingsplichtig zijn.

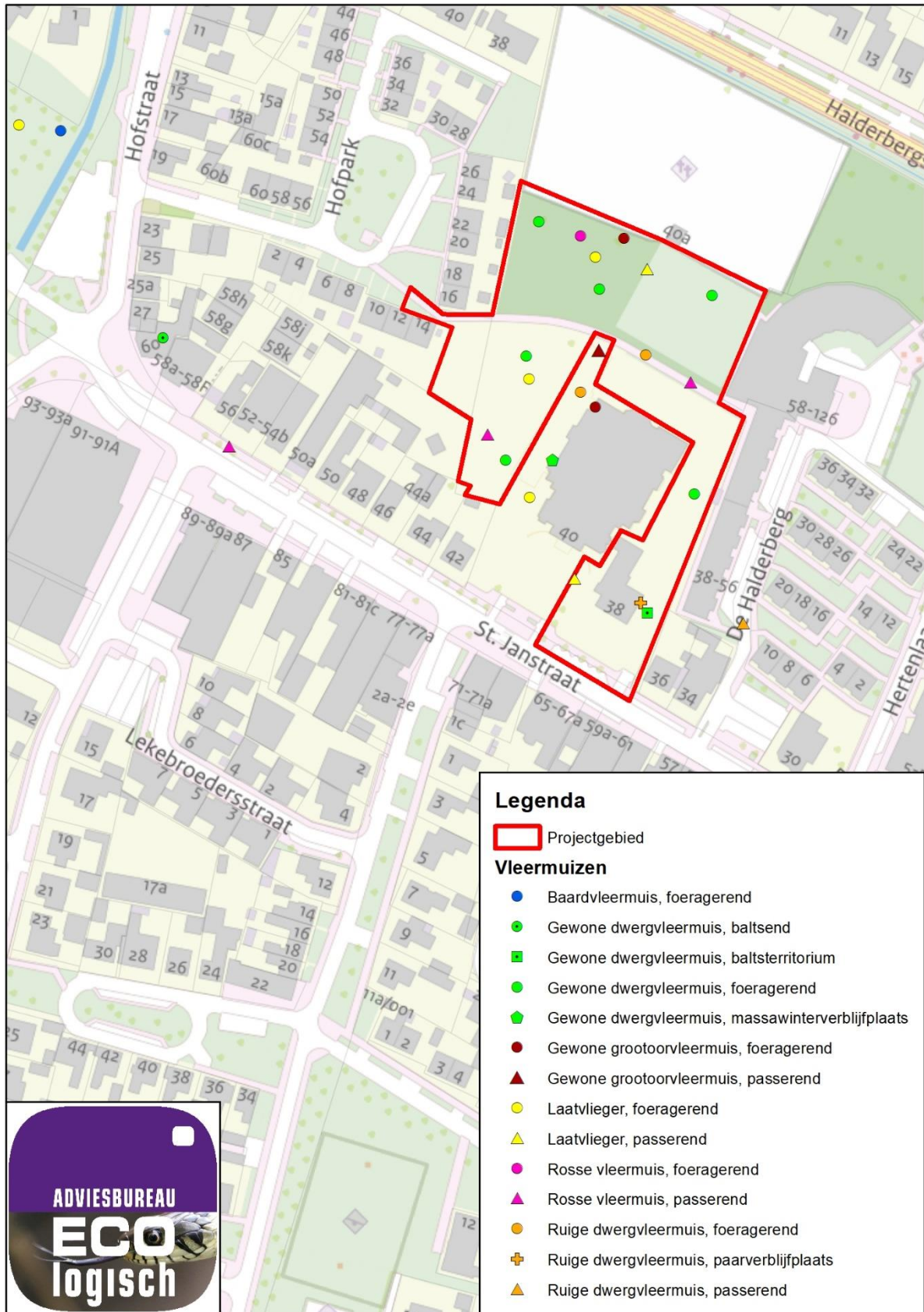
Het projectgebied biedt geschikt broedbiotoop voor broedgevallen van algemene broedvogels. Het is aan te bevelen werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels (globaal maart – augustus) plaats te laten vinden. De vermelde periode is niet leidend, elk broedgeval is beschermd. Ook broedgevallen buiten deze periode mogen niet verstoord worden. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaats moeten vinden, dient het projectgebied vooraf ongeschikt te zijn gemaakt of dient een aanvullende inspectie op broedvogels door een ecoloog te worden uitgevoerd om overtredingen te voorkomen.

Indien grondverzet plaatsvindt, wordt aanbevolen maatregelen te treffen om het doden van (algemene) amfibieën, en zoogdieren te voorkomen. Hierbij dient men in één richting te werken om de aanwezige fauna de gelegenheid te geven voor de werkzaamheden uit te vluchten.

Bijlage 1: Kaart resultaten landzoogdieren

Bijlage 2: Kaart resultaten vleermuizen

Bijlage 4: Foto's onderzoek cameravallen en verblijfplaatsen

Afbeelding 1: Paarverblijfplaatsen van de gewone zijgevel van de pastorie

Afbeelding 2: Eekhoorn vastgelegd op losse cameraval

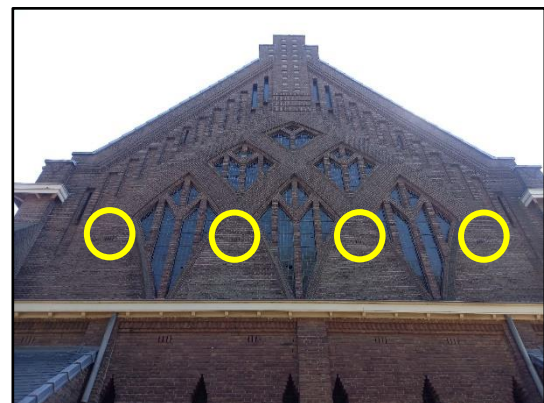
Afbeelding 3: Egel vastgelegd op losse cameraval

Afbeelding 4: Boom met verschillende boomholtes

Afbeelding 5: Huisspitsmuis vastgelegd op wezelcamera

Afbeelding 6: Invliegopeningen massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis